

Hantering av återkallande (återtagande) av ansökningar om uppehållstillstånd och ny ansökan om uppehållstillstånd efter återkallande

RS/028/2021

Fastställelsebeslut: RA/058/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2025-02-28			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2025-03-01			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
2025-02-28	2.0	Samtliga avsnitt, ny rubrik	RA/013/2025

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund och syfte	4
2. Återkallande av ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund..	5
2.1 Implicit återkallande av en ansökan om uppehållstillstånd.....	5
2.1.1 Särskilt om ärenden om tillståndsärenden, dvs. uppehållstillstånd på annan grund än asyl	6
2.1.2 Särskilt om asylansökningar	6
2.2 Återkallad ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund	8
2.2.1 Hur ska frågan (ärendet) om uppehållstillstånd hanteras när utlänningen har återkallat sin ansökan?	8
2.2.2 Avvisnings- eller utvisningsbeslut	8
2.2.3 Särskilt om ärenden som handläggs i enlighet med Dublinförordningen	12
3. Ny ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund	13
3.1 Avskrivnings- och avvisnings/utvisningsbeslutet har inte vunnit laga kraft. 13	
3.1.1 Omprövning av avvisnings- eller utvisningsbeslut	14
3.2 Avskrivnings- och avvisnings/utvisningsbeslutet har vunnit laga kraft.....	15
3.2.1 Avskrivning – och avvisnings/utvisningsbeslutet har vunnit laga kraft men utlänningen befinner sig inte i Sverige.....	15
3.3 Tidigare beslut om avskrivning eller avslag har inte förenats med beslut om avvisning eller utvisning	16
3.3.1 Beslut om avskrivning eller avslag har inte vunnit laga kraft.....	16
3.3.2 Beslut om avskrivning eller avslag har vunnit laga kraft.....	16

Sammanfattning

- Vid återkallande av ansökan om uppehållstillstånd ska ärendet om uppehållstillstånd *avskrivas* utan prövning i sak. Om det även finns en ansökan om skyddsstatusförklaring ska också den avskrivas. Utlänningen är i detta läge inte längre att anse som ”sökande”.
- I vissa fall kan Migrationsverket, utifrån en bedömning av omständigheterna i ärendet, betrakta en ansökan om uppehållstillstånd som implicit återkallad. En asylansökan får även betraktas som implicit återkallad om en utlänning som ordnar boende på egen hand inte håller Migrationsverket underrättad om sin adress (13 kap. 19 § utlänningslagen [2005:716]).
- Om utlänningen befinner sig i Sverige när en ansökan om uppehållstillstånd avskrivs, ska ett avlägsnandebeslut fattas. Ett sådant beslut är som huvudregel verkställbart även om det inte vunnit laga kraft; Migrationsverket behöver inte invänta ett inhibitionsbeslut från domstol. Verkställbarheten kan dock begränsas av en eventuell tidsfrist. Detta gäller även asylsökande som har återkallat sin ansökan då dessa efter återkallandet inte längre är att betrakta som ”asylsökande”.
- För EES-medborgare och deras familjemedlemmar samt viseringsfria utlänningar, eller utlänningar som innehar en giltig visering, som återkallar sin ansökan gäller särskilda regler vid avvisning och utvisning.
- Om en utlänning, efter ett återkallande av ansökan om uppehållstillstånd och i de fall ett avlägsnandebeslut har fattats, ansöker om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund innan avvisnings- eller utvisningsbeslutet vunnit laga kraft måste man avgöra om den nya ansökan är ett överklagande av avlägsnandebeslutet eller inte då detta påverkar hur handläggningen därefter ska ske.
- I det fall utlänningen ansöker om uppehållstillstånd på nytt efter att avlägsnandebeslutet har vunnit laga kraft och utlänningen inte återopar skyddsskäl, är 12 kap. 18 § utlänningslagen tillämplig. Åberopar utlänningen skyddsskäl för första gången ska ärendet hanteras enligt 12 kap. 19 § tredje stycket utlänningslagen. Verkställigheten av avlägsnandebeslutet ska då inhiberas.

1. Bakgrund och syfte

Det förekommer i både asyl- och tillståndsärenden att den sökande av olika skäl inte fullföljer sin ansökan. Syftet med det här rättsliga ställningstagandet är att ge ett verksamhetsgemensamt stöd för handläggningen av ärenden där en utlänning antingen *återkallar sin ansökan* om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund (exempelvis på grund av arbete eller anknytning) eller där Migrationsverket utifrån omständigheterna i ärendet bedömer att utlänningen har återkallat sin ansökan, så kallat *implicit återkallande*. För att särskilja från när verket återkallar ett uppehålls- och/eller arbetstillstånd förekommer det att termen *återtagande av ansökan* används. Återtagande av ansökan har samma innebörd som återkallande av ansökan. Mot bakgrund av att det både i asylprocedurdirektivet¹ och i 13 kap. 19 § utlänningslagen hänvisas till *återkallande av ansökan* och att det är den term som används av Migrationsöverdomstolen² kommer *återkallande av ansökan* vara den term som används i detta rättsliga ställningstagande.

Ställningstagandet kommer bland annat att gå in på frågor kopplade till beslut om avvisning eller utvisning, tidsfrist, återreseförbud och förvar i situationer där ansökan har eller bedömts ha återkallats. Här finns också förtydligande om vilka avvisningsbeslut som blir omedelbart verkställbara.

Vidare ges det vägledning kring hanteringen av ärenden där utlänningen i ett senare skede ångrar sig och på nytt ansöker om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund.

Med *uppehållstillstånd på annan grund* avses i detta ställningstagande uppehållstillstånd på annan grund än asyl och inte ett eventuellt statusbyte av tillståndsgrund.

Vägledningen i det rättsliga ställningstagandet riktar sig mot både asylprocessen³ (grund såväl som förlängning) samt de olika tillståndsprocesserna och gäller samtliga ansökningar om uppehållstillstånd och skyddsstatusförklaring.⁴ Eftersom det inom asylprocessen i vissa fall finns särskilda regleringar kommer detta att redogöras för separat inom respektive avsnitt.

¹ Artikel 27 Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning).

² Se bland annat MIG 2017:14.

³ Notera att RS/045/2021 Rättsligt ställningstagande angående tillämpning av 12 kap. 18 - 19 §§ utlänningslagen då Migrationsverket har beslutat att avvisa ansökan om asyl enligt 5 kap. 1 b § samma lag och RS/065/2021 Rättsligt ställningstagande angående avvisning av ansökan om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1 b § utlänningslagen inte tillämpas då den sökande uttryckligen återkallat sin ansökan om uppehållstillstånd.

⁴ Detta rättsliga ställningstagande gäller inte för ansökningar om uppehållstillstånd där ansökan görs av någon annan än utlänningen själv såsom vid ansökningar om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 §, 15 b-c §§ och 16 a och b §§ utlänningslagen.

2. Återkallande av ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund

I detta avsnitt redogörs för hur Migrationsverket ska hantera att en utlänning återkallar sin ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund, både i de fall utlänningen uttryckligen återkallar sin ansökan eller om Migrationsverket utifrån omständigheterna i ärendet bedömer att ansökan har återkallats, så kallat implicit återkallande. Implicita återkallanden kommer redogöras för särskilt nedan i avsnitt 2.1.

I avsnittet redogörs även för beslut om avvisning, utvisning, tidsfrist och återreseförbud samt eventuellt förvar i samband med att utlänningen återkallar sin ansökan om uppehållstillstånd. Det kommer också att redogöras för de särskilda regler som gäller för EES-medborgare och deras familjemedlemmar, viseringsfria eller viseringspliktiga med en gällande visering samt vid ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen.

2.1 Implicit återkallande av en ansökan om uppehållstillstånd

Som redogörs för ovan kan en utlänning uttryckligen återkalla sin ansökan om uppehållstillstånd. Det finns dock situationer där ansökan kan betraktas och behandlas som återkallad även om utlänningen uttryckligen inte gjort det, så kallat implicit återkallande. Implicit återkallande, liksom ett uttryckligt återkallande, av en ansökan om uppehållstillstånd regleras inte i lag – med ett undantag i vissa asylärenden vilket kommer redogöras för mer nedan. Inom asylområdet har Migrationsöverdomstolen i sitt avgörande MIG 2017:14 uttalat att det, trots avsaknad av bestämmelser i utlänningslagen, följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer att en sökande alltid kan återkalla sin asylansökan. Dessa allmänna förvaltningsrättsliga principer gäller även för ansökningar om uppehållstillstånd på annan grund. En ansökan om uppehållstillstånd, oavsett om grunden är asyl eller annan tillståndsgrund, kan således betraktas som implicit återkallad - under vissa omständigheter.

I MIG 2017:14 konstaterar Migrationsöverdomstolen att Migrationsverket emellertid måste ha ett tillräckligt underlag för att kunna ta ställning till om det finns förutsättningar för att skriva av ärendet om uppehållstillstånd och därmed inte pröva det i sak.

Migrationsverket, som har bevisbördan, behöver alltså ha tillräcklig bevisning för att kunna göra den bedömningen. Exakt vilka omständigheter som krävs för att nå upp till att kunna anse att utlänningen inte har för avsikt att fullfölja sin ansökan om uppehållstillstånd i Sverige framgår inte av praxis eller annars. Klart är dock att enbart den omständigheten att en utlänning har lämnat Sverige (likt i MIG 2017:14) inte är tillräcklig. Fler omständigheter som pekar i samma riktning

behövs, till exempel upprepade kallelser till muntlig utredning som inte hörsammats, uppgift från offentligt biträde eller ombud att även denne har svårt att få kontakt med utlänningen, nedsättning av dagersättning utan reaktion från utlänningen etc.

2.1.1 Särskilt om ärenden om tillståndsärenden, dvs. uppehållstillstånd på annan grund än asyl

Som framgår ovan kan, med stöd av allmänna förvaltningsrättsliga principer, en ansökan om uppehållstillstånd i vissa situationer betraktas som implicit återkallad. Detta gäller både asylansökningar och ansökningar om uppehållstillstånd på annan grund. Det ligger dock i sakens natur att frågan om en ansökan kan anses som implicit återkallad inte kommer att bli lika aktuell i tillståndsärenden såsom i asylärenden med hänsyn till det agerande som kan leda till att ansökan ses som implicit återkallad. I ett tillståndsärende ska uppehållstillstånd som huvudregel ha ansökts om och beviljats före inresa i Sverige varför prövningen, till skillnad från i ett asylärende, inte är avhängig att personen fortfarande befinner sig i landet. Inte heller finns det samma obligatoriska handläggningsmoment (muntlig utredning) eller exempelvis möjlighet till nedsättning av dagersättning inom tillståndsärenden. Migrationsverket har således genom ordinarie handläggningsåtgärder i ett tillståndsärende inte motsvarande möjligheter som i ett asylärende att få ett tillräckligt underlag för att kunna göra bedömningen att utlänningen inte vill fullfölja sin ansökan.

När det gäller ansökningar om uppehållstillstånd på annan grund än asyl är det därför vanligare att ärendet istället prövas i sak. Som exempel kan nämnas situationen där utlänningen inte har inkommit med begärd komplettering. Detta kan ensamt i sig inte bedömas vara ett tillräckligt underlag för att anse att utlänningen inte längre vill fullfölja sin ansökan om uppehållstillstånd. En sådan ansökan bör därför som regel prövas i sak, vilken vanligen innebär att ansökan avslås eftersom utlänningen inte har visat att villkoren för uppehållstillstånd är uppfyllda.

2.1.2 Särskilt om asylansökningar

En asylansökan kan som framgår ovan betraktas som implicit återkallad om Migrationsverket har ett tillräckligt underlag. Att denna möjlighet finns utifrån MIG 2017:14 påverkas inte av 13 kap. 1 § utlänningslagen, dvs att en ansökan om asyl inte får avgöras utan muntlighet med mindre än att utlänningen förklaras vara flykting. En asylansökan kan således betraktas som implicit återkallad även om någon muntlig utredning inte har genomförts.

2.1.2.1 Implicit återkallande enligt 13 kap. 19 § utlänningslagen

Ovan har det redogjorts för när en asylansökan kan anses om implicit återkallad grundat på allmänna förvaltningsrättsliga principer. Det finns dock en specifik situation där Migrationsverket istället får betrakta en asylansökan som implicit återkallad enligt en uttrycklig bestämmelse i utlänningslagen, nämligen 13 kap. 19 § utlänningslagen.

Bakgrunden är att en utlänning som ansöker om asyl i Sverige eller en utlänning som har sökt eller beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt 21 kap. utlänningslagen och som ordnar boende på egen hand ska hålla Migrationsverket underrättat om sin bostadsadress (19 a § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. [LMA]). Med bostadsadress avses den adress där utlänningen faktiskt bor. Det bör därför inte vara tillräckligt att uppge t.ex. poste restante, en postbox eller en adress till en lokal eller liknande.⁵

Om den asylsökande⁶ i dessa fall inte håller Migrationsverket underrättad om bostadsadressen, eller om det kan antas att den asylsökande inte bor på den uppgivna adressen, *får* verket betrakta ansökan som återkallad (13 kap. 19 § utlänningslagen). Att bestämmelsen är fakultativ, innebär att verket kan bedöma att bestämmelsen i ett enskilt fall inte bör tillämpas även om förutsättningarna för det i och för sig är uppfyllda.

En skillnad jämfört med ett återkallande med stöd av allmänna förvaltningsrättsliga principer och ett implicit återkallande enligt 13 kap. 19 § utlänningslagen är att det inte finns krav på att det ska ha gjorts flera kontaktförsök från Migrationsverkets sida för att se till att den asylsökande fullgör sin skyldighet att underrätta myndigheten om bostadsadress.⁷ Det krävs inte heller att verket först beslutat om andra sanktioner, såsom nedsatt dagersättning.⁸

Migrationsverket får dock inte betrakta ansökan om implicit återkallad om utlänningen är ett barn eller om underlåtenheten att inte hålla verket underrättat om bostadsadressen beror på omständigheter som utlänningen inte kunnat råda över. Omständigheter som utlänningen inte har kunnat råda över kan t.ex. handla om sjukdom, fördröjningar i postgången eller något annat som utlänningen inte råder över.⁹ När det gäller undantaget för barn så riktar sig det främst emot ensamkommande barn. När det gäller barn i familj och där t.ex. vårdnadshavarna uppfyller villkoren för implicit återkallelse ska det göras en barnkonsekvensanalys där barnets bästa ska beaktas. En sådan analys kan leda till att det, i det enskilda fallet, bedöms att bestämmelsen om implicit återkallelse inte bör tillämpas.¹⁰

⁵ Prop. 2024/25:49 s. 51.

⁶ Notera att kravet på att uppge en korrekt bostadsadress när utlänningen ordnar boende på egen hand också gäller för en utlänning som antingen har sökt om eller beviljats uppehållstillstånd enligt 21 kap. utlänningslagen medan bestämmelsen i 13 kap. 19 § utlänningslagen om implicit återkallande gäller enbart för asylsökande, dvs inte för en utlänning som sökt om eller beviljats uppehållstillstånd enligt 21 kap. utlänningslagen.

⁷ Notera att allmänna förvaltningsrättsliga regler såsom utrednings- och kommunikationsskyldighet (23 § respektive 25 § förvaltningslagen [2017:900]) gäller även i dessa fall.

⁸ Prop. 2024/25:49 s. 53.

⁹ Prop. 2024/25:49 s. 55.

¹⁰ Prop. 2024/25:49 s. 53.

2.2 Återkallad ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund

2.2.1 Hur ska frågan (ärendet) om uppehållstillstånd hanteras när utlänningen har återkallat sin ansökan?

När den sökande återkallar sin ansökan om uppehållstillstånd, eller när Migrationsverket utifrån omständigheter i ärendet bedömer att ansökan är att se som implicit återkallad, ska ärendet om uppehållstillstånd *avskrivas* utan prövning i sak. När utlänningen har återkallat ansökan om uppehållstillstånd finns det ingen ansökan längre, och utlänningen är i detta läge inte längre att anse som asylsökande eller ”sökande” av uppehållstillstånd på någon annan grund.

Om det även finns en ansökan om skyddsstatusförklaring ska också denna *avskrivas*.

Handläggningen av återkallade ansökningar ska ske skyndsamt.

2.2.2 Avvisnings- eller utvisningsbeslut

Sverige har skyldighet enligt EU:s återvändandedirektiv att se till att en utlänning som vistas illegalt i landet lämnar Schengenterritoriet.¹¹ Om Migrationsverket på befintligt underlag inte kan bedöma att utlänningen har rest ut från Sverige, ska det fattas beslut om antingen avvisning eller utvisning enligt 8 kap. utlänningslagen (i detta ställningstagande kallat avlägsnandebeslut om det inte särskilt avses beslut om avvisning eller utvisning). Kan det däremot bedömas att utlänningen befinner sig utomlands ska beslutet om att avskriva ansökan om uppehållstillstånd på grund av att ansökan återkallats inte förenas med ett avlägsnandebeslut.

Observera att särskilda regler gäller viseringsfria utlänningar, utlänningar med gällande visering samt EES-medborgare och deras familjemedlemmar vilket kommer redogöras för nedan i avsnitt [2.2.2.4](#) och [2.2.2.5](#).

Särskilda regler vid avvisning eller utvisning gäller även för utlänningar som har ett giltigt uppehållstillstånd eller någon annan form av tillstånd som ger rätt till vistelse i en annan EU-stat. I dessa fall måste Migrationsverket som regel först uppmana utlänningen att inom en skälig tid självantaga sig till den andra EU-staten (8 kap. 6 a § utlänningslagen). Det kan bli aktuellt exempelvis då en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat återkallar sin ansökan om uppehållstillstånd utan att ha rest ut ur Sverige.

2.2.2.1 Beslut om avvisning

En utlänning som har återkallat sin ansökan om uppehållstillstånd har normalt sett inget tillstånd att vistas i Sverige. I normalfallet ska Migrationsverket därför fatta beslut om att avvisa utlänningen enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 utlänningslagen, under förutsättning att beslutet fattas inom tre månader från den första ansökan om uppehållstillstånd (se 8 kap. 5 § utlänningslagen).

¹¹ Artikel 6 i direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.

Om det vid beslutstillfället gått mer än tre månader från den första ansökan om uppehållstillstånd finns normalt grund för att besluta om utvisning med stöd av 8 kap. 6 § utlänningslagen, se vidare nedan.

De flesta beslut att avvisa en utlänning kan verkställas även om de inte har vunnit laga kraft. Det följer av 12 kap. 6 § utlänningslagen som hänvisar till bland annat 8 kap. 17 § andra stycket samma lag. I dessa fall behöver verket alltså inte förordna om att besluten kan verkställas trots att de inte har vunnit laga kraft. Ett sådant förordnande har ingen rättslig verkan, utan kan endast ses som en upplysning. Ett vanligt exempel på ett sådant beslut vid återkallande av ansökan, är att verket fattar beslut om avvisning med stöd av 8 kap. 2 § första stycket 2 utlänningslagen.

För utlännningar som ansöker om asyl gäller särskilda regler. I dessa fall kan Migrationsverket endast förordna om omedelbar verkställighet med stöd av 8 kap. 19 § utlänningslagen under vissa förutsättningar.¹² Eftersom utlännningar som återkallat sin ansökan om asyl inte längre är att anse som asylsökande är 8 kap. 19 § utlänningslagen inte tillämplig på avvisningsbeslut som fattas efter återkallade asylansökningar. Man kan alltså inte förordna om omedelbar verkställighet med stöd av 8 kap. 19 § utlänningslagen vid avvisningsbeslut efter att en asylansökan har återkallats.

Som framgår ovan är dock ett sådant avvisningsbeslut ändå omedelbart verkställbart utan särskilt förordnande.

2.2.2.2 Beslut om utvisning

Om utlänningen befinner sig i Sverige och det har gått mer än tre månader från att den första ansökan om uppehållstillstånd lämnades in, ska beslutet om att avskriva ansökan om uppehållstillstånd förenas med ett beslut om utvisning med stöd av 8 kap. 6 § utlänningslagen. Ett utvisningsbeslut måste vinna laga kraft för att det ska kunna verkställas. Om den sökande själv vill återvända innan beslutet vunnit laga kraft, finns det dock inget hinder mot detta.

2.2.2.3 Beslut om tidsfrist för frivillig avresa eller återreseförbud

Ett avlägsnandebeslut efter återkallande av en ansökan om uppehållstillstånd bör normalt förenas med tidsfrist för frivillig avresa enligt huvudregeln i 8 kap. 21 § utlänningslagen, om inte något av undantagen i första stycket är tillämpliga, t.ex. att det finns risk för att utlänningen avviker. Om en utlänning har återkallat sin ansökan om uppehållstillstånd får det normalt förutsättas att utlänningen har för avsikt att lämna Sverige. I de fall det finns information eller uppgifter som tyder på att det finns en risk för att utlänningen kommer att avvika ska tidsfrist inte ges utan istället ska återreseförbud meddelas.

I 8 kap. 21 § första stycket 5 utlänningslagen anges att en tidsfrist för frivillig avresa inte ska meddelas när en utlänning avvisas av Migrationsverket med omedelbar verkställighet.

¹² Läs mer i RS/071/2021 Rättsligt ställningstagande angående avvisning med omedelbar verkställighet till hemlandet inklusive säkra ursprungsländer och RS/065/2021 Rättsligt ställningstagande angående avvisning av ansökan om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 1 b § utlänningslagen.

Med ”avvisas med omedelbar verkställighet” avses de fall där Migrationsverket förordnar om omedelbar verkställighet med stöd av 8 kap. 19 § utlänningslagen vilket är aktuell vid ansökningar om asyl.¹³ Men som framgår i [avsnitt 2.2.2.1](#) är en utlänningsansökant som återkallat sin ansökan om asyl inte längre att betrakta som en ”asylsökande” och bestämmelsen i 8 kap. 21 § första stycket 5 utlänningslagen utgör alltså inte något hinder mot att Migrationsverket beslutar om tidsfrist för frivillig avresa vid avvisningsbeslut som är omedelbart verkställbara utan särskilt förordnande.

2.2.2.4 Avvisning eller utvisning av EES-medborgare och deras familjemedlemmar

Följande gäller för det fall en EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare ansöker om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund och därefter återkallar sin ansökan.

En EES-medborgare som har ett giltigt identitetskort eller pass har rätt att uppehålla sig på annan medlemsstats territorium under tre månader från inresan i den medlemsstaten. Under denna tid kan avvisning inte ske. Det är därför inte möjligt att fatta beslut om att utlänningsansökanten ska avvisas, såvida det inte sker av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.¹⁴

En EES-medborgare eller en familjemedlem till en EES-medborgare som har vistats i Sverige i mer än tre månader när ansökan om uppehållstillstånd återkallas får utvisas med stöd av 8 kap. 10 § utlänningslagen i de fall utlänningsansökanten inte heller uppfyller villkoren för uppehållsrätt. Utvisning kan även ske med hänsyn till allmän ordning och säkerhet (8 kap. 11 § andra stycket utlänningslagen).

2.2.2.5 Avvisning eller utvisning av viseringsfria utlänningsansökantar eller utlänningsansökantar med en giltig visering

Viseringsfria utlänningsansökantar eller viseringspliktiga utlänningsansökantar med gällande visering som har återkallat sin ansökan om uppehållstillstånd inom tre månader från inresan kan inte avvisas med stöd av 8 kap. 2 § 2 utlänningslagen.¹⁵ Viseringsfriheten eller innehavet av en giltig visering ger dem rätt att vistas i Sverige oavsett den återkallade ansökan. Notera att den viseringsfria tiden i vissa fall kan vara kortare än tre månader på grund av tidigare vistelser i Sverige eller i en annan Schengenstat. När det gäller viseringar är det viktigt att inte bara uppmärksamma viseringens giltighetstid utan även antalet förbrukade dagar.¹⁶

¹³ Prop. 2011/12:60 s. 32.

¹⁴ Se 8 kap. 11 § utlänningslagen.

¹⁵ Notera att en visering i vissa fall ska återkallas enligt artikel 34. 1–2 Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 ändrad genom Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2019/1155 av den 20 juni 2019 (viseringskodexen).

¹⁶ Den sammanlagda vistelsen inom Schengenområdet får inte överstiga 90 dagar under en 180 dagars period enligt artikel 6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) s.k. gränskodexen, räknat från första inresedag.

Enligt 8 kap. 2 § 3 utlänningslagen får en viseringsfri utlänningsavvisas om han/hon inte har för avsikt att lämna Sverige efter att den viseringsfria tiden har löpt ut.¹⁷ Detsamma gäller för viseringspliktiga utlänningsavvisas om han/hon inte har för avsikt att lämna Sverige efter att viseringstiden löpt ut. I förarbetena anges som exempel att en utlänningsavvisas om han/hon under vistelsen ansöker om asyl.¹⁸ Även en ansökan om uppehållstillstånd som ger rätt till bosättning på annan grund än asyl får ses som att utlänningsavvisas om han/hon inte har för avsikt att lämna Sverige efter den viseringsfria tiden/viseringstiden. Denna bestämmelse kan dock inte tillämpas på viseringsfria utlänningsavvisas eller viseringspliktiga med gällande visering som har återkallat sin ansökan om uppehållstillstånd. I och med återkallelsen ansöker de inte längre om uppehållstillstånd. De har då rätt att vara kvar här under den tid som återstår av den viseringsfria tiden eller den gällande viseringen.

Om en utlänningsavvisas saknar medel kan han/hon avvisas med stöd av 8 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen. Att en utlänningsavvisas anses omfattas av LMA är emellertid inte i sig tillräckligt för att göra bedömningen att utlänningsavvisas saknar medel på ett sådant sätt. Asylsökande som ansöker om dagersättning ska däremot vid ansökan skriva under på heder och samvete att de saknar egna medel och att de har uppgett riktiga ekonomiska förhållanden.¹⁹ Att utlänningsavvisas har ansökt om dagersättning enligt LMA och uppgett att de saknar egna medel bör mot denna bakgrund ses som en stark indikation på att personen saknar medel för sin dagliga livsföring enligt 17 § LMA, och på att utlänningsavvisas därför kan avvisas med stöd av 8 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen.

Om en viseringsfri utlänningsavvisas eller en utlänningsavvisas med gällande visering däremot har medel för vistelsen torde det inte vara möjligt att besluta om avvisning under den tid som återstår av den viseringsfria tiden eller den gällande viseringen.

2.2.2.6 När kan ett återvändandearbete påbörjas?

Vid ett avvisningsbeslut efter en återkallad ansökan om uppehållstillstånd kan *återvändandearbetet* påbörjas redan under överklagandetiden. Om beslut om tidsfrist för frivillig avresa har meddelats får avvisningsbeslutet inte *verkställas* innan tidsfristen har löpt ut. Det finns dock inga hinder mot att bistå den sökande att själv återvända under tidsfristen.

Om ett omedelbart verkställbart beslut enligt 8 kap. 19 § utlänningslagen (om att avvisa en utlänningsavvisas som har ansökt om asyl) överklagas kräver, till skillnad från situationen ovan, EU:s asylprocedurdirektiv (2013/32/EU) att en domstol ska pröva frågan om inhibition.²⁰

¹⁷ Viseringsfri tid är 90 dagar från inresan i Schengenområdet. Detta framgår av artikel 4 och bilaga II i förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav. I bilaga I respektive II till förordningen finns förteckningar över länder vars medborgare är viseringsskyldiga respektive viseringsfria. Av artikel 6 gränskodexen följer även att vistelsen inte får överstiga 90 dagar under en 180 dagars period.

¹⁸ Prop. 2015/16:147 s. 10 f.

¹⁹ Se 8 § förordningen 1994:361 om mottagande av asylsökande m.fl.

²⁰ Se motsvarande reglering i 12 kap. 8 a § utlänningslagen.

EU-domstolen har i en dom i mål C-181/16 (Gnandi) uttalat att alla rättsverkningar av ett avvisningsbeslut ska upphöra under överklagandetiden och fram till att domstolen fattat beslut i frågan om inhibition. Denna dom gäller dock endast utlänningar som har ansökt om asyl.

En utlänning som har återkallat sin asylansökan är inte längre att anse som asylsökande och ett avvisningsbeslut fattas inte med stöd i bestämmelser som grundar sig på asylprocedurdirektivet. Den ovan nämnda domen från EU-domstolen har därför ingen inverkan på avvisningsbeslut efter återkallande.

2.2.2.7 Beslut om förvar efter att en ansökan om uppehållstillstånd återkallats

Eftersom EU-domstolens dom i C-181/16 inte har någon inverkan på avvisningsbeslut efter återkallande, är det möjligt att ta en utlänning i verkställighetsförvar (10 kap. 1 andra stycket 3 utlänningslagen) vid ett beslut om avvisning om förutsättningarna för detta är uppfyllda. Det förutsätter dock att beslutet om avvisning inte förenats med någon tidsfrist för frivillig avresa.

Det är också möjligt att fatta beslut om sannolikhetsförvar (10 kap. 1 andra stycket 2 utlänningslagen) innan ett avvisnings- eller utvisningsbeslut har fattats, om förutsättningarna för det är uppfyllda.

Beslut om sannolikhetsförvar kan också fattas vid ett beslut om utvisning efter återkallad ansökan om uppehållstillstånd, i avvaktan på att utvisningsbeslutet ska få laga kraft. Det förutsätter dock att utvisningsbeslutet inte har förenats med någon tidsfrist för frivillig avresa.

2.2.3 Särskilt om ärenden som handläggs i enlighet med Dublinförordningen

I ärenden som handläggs enligt Dublinförordningen, medför en återkallelse av en asylansökan inte per automatik att handläggningen enligt Dublinförordningen ska upphöra (jfr MIG 2008:28). Om den sökande återkallar²¹ sin ansökan innan accept, men det finns en asylansökan i en annan stat, bör Dublinprocessen fortsätta.

Om det däremot *inte* finns en asylansökan i någon annan medlemsstat än Sverige, och den sökande innan den anmodade medlemsstaten har samtyckt till att överta den sökande återkallar sin asylansökan är Dublinförordningen inte längre tillämplig.²² Då bör Dublinhandläggningen avbrytas och ärendena om uppehållstillstånd och statusförklaringar avskrivas. I fråga om avlägsnandebeslut gäller det som följer av avsnitt 2.2.2.

Om den sökande återkallar ansökan efter att ansvarig medlemsstat fastställts (det finns en accept) ska ärendena om uppehållstillstånd och statusförklaringar avskrivas och det ska fattas ett beslut om överföring.

²¹ Det som framgår i fråga om återkallelse i detta avsnitt gäller oavsett om återkallelsen skett uttryckligen eller implicit. För tolkning av vad som utgör ett implicit återtagande av ansökan om asyl se MIG 2017:14 och avsnitt 2.1.

²² EU-domstolens mål C-620/10 och MIG 2012:16.

I dessa fall är Dublinförordningen tillämplig och det finns ett ansvar för den ansvariga medlemsstaten att återta utlänningen. Om det kan konstateras att utlänningen befinner sig utomlands ska det dock inte fattas ett överföringsbeslut.

3. Ny ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund

Det förekommer att en utlänning, efter det att Migrationsverket har fattat beslut om avskrivning (på grund av att ansökan om asyl eller uppehållstillstånd på annan grund har återkallats eller bedömts som återkallad), på nytt lämnar en viljeyttring om behov av skydd eller ansöker om uppehållstillstånd. Handläggningen av en sådan ansökan kan skilja sig åt beroende på omständigheterna i ärendet, t.ex. om det finns ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut eller inte. I detta avsnitt kommer det redogöras för hanteringen av en sådan ny ansökan.

I vissa fall kommer det vara av vikt att bedöma huruvida den nya ansökan är att se som en ny ansökan, en begäran om omprövning eller om det ska ses som ett överklagande av Migrationsverkets beslut att avskriva den föregående ansökan. Även detta kommer redogöras för närmare i detta avsnitt.

3.1 Avskrivnings- och avvisnings/utvisningsbeslutet har inte vunnit laga kraft

För det fall utlänningen, efter att verket har fattat beslut om avskrivning och avlägsnande efter en återkallad ansökan, återkommer och på nytt vill ansöka om uppehållstillstånd, ska ett nytt ärende om uppehållstillstånd läggas upp med det nya ansökningsdatumet.²³

Samtidigt ska ett omprövningsärende registreras. Omprövningen består i att avvisnings- eller utvisningsbeslutet upphävs.

Om den sökande ansöker om asyl ska biometri, dvs daktning och fotografering, tas med stöd av 9 kap. 8 § 2 p utlänningslagen för att säkerställa att det är samma individ.²⁴

²³ Detta hänger samman med att en asylsökande från dagen för ansökan har rätt till bl.a. förmåner enligt LMA.

²⁴ Lagrummet förutsätter att en utlänning ansöker om skydd enligt 4 kap. 1 eller 2 § vilket är uppfyllt om utlänningen åter vill ha sin asylansökan prövad. Se även Eurodacförordningen (EU) 603/2013.

3.1.1 Omprövning av avvisnings- eller utvisningsbeslut

I 46 § andra stycket förvaltningslagen anges att om en myndighet ändrar ett beslut som överklagas, ska den överlämna även det nya beslutet till överinstansen.²⁵ Överklagandet ska alltså överlämnas, även om myndigheten anser att den har omprövat helt enligt klagandens begäran.

Om det i samband med den nya ansökan framgår, eller uttryckligen anges, att utlänningen vill överklaga beslutet om avvisning eller utvisning ska Migrationsverket fatta beslut om att ompröva beslutet med stöd av 13 kap. 13 § utlänningslagen. Migrationsverket måste i dessa fall vara uppmärksam på hur utlänningen uttrycker sig.

Vid omprövningen ska Migrationsverket besluta om att ändra avlägsnandebeslutet. Finns det beslut om tidsfrist eller återreseförbud ska även det beslutet upphävas. Detta beslut, överklagandet och handlingarna i ärendet överlämnas sedan till migrationsdomstolen. Migrationsverket måste då avvakta att domstolen avgör överklagandet för att kunna börja handlägga det nya ärendet om uppehållstillstånd. Avskrivningsbeslutet ska inte upphävas, eftersom det efter återkallandet var korrekt att fatta beslut om att avskriva ansökan om uppehållstillstånd.

Om utlänningen däremot inte uttrycker sig i termen ”överklagande”, och det inte heller på annat sätt framgår att sökanden vill överklaga beslutet i det tidigare ärendet, behöver Migrationsverket inte överlämna något till migrationsdomstolen. Migrationsverket ska då genom omprövning upphäva avvisnings- eller utvisningsbeslutet och pröva den nya ansökan i sak enligt ovan.

Handläggning och prövning ska ske som ett vanligt grundärende. Offentligt biträde ska förordnas i förekommande fall och är det en asylansökan ska det vara muntlig handläggning. Resulterar prövningen i att den sökande inte har rätt till uppehållstillstånd ska det fattas ett nytt beslut om avvisning eller utvisning.

När det däremot är fråga om en asylansökan finns det inget som hindrar att ansökan avvisas eller att utlänningen avvisas eller utvisas enligt någon av grunderna i 5 kap. 1 b § utlänningslagen, om förutsättningar för detta finns. Om Sverige med stöd av Dublinförordningen har återtagit en utlänning, som återkallat sin asylansökan, finns det heller inget hinder mot att tillämpa 5 kap. 1 b § utlänningslagen.²⁶ Saknas det förutsättningar för att tillämpa 5 kap. 1 b § utlänningslagen ska ärendet prövas i sak.

²⁵ Övervägandena till denna nya reglering finns i förarbetena till förvaltningslagen, prop. 2017/18:180 s. 269 ff.

²⁶ Se EU-domstolens dom C-695/15.

3.2 Avskrivnings- och avvisnings/utvisningsbeslutet har vunnit laga kraft

För det fall utlänningen, efter att beslutet om avskrivning och avlägsnande (efter en återkallad ansökan) har vunnit laga kraft, återkommer och på nytt vill ansöka om uppehållstillstånd inifrån Sverige, är denna begäran att se som ett ärende om verkställighetshinder enligt 12 kap. 18 eller 19 §§ utlänningslagen. Det gäller oavsett vad utlänningen begär; asyl, uppehållstillstånd på annan grund, osv.²⁷

Observera att en ansökan om uppehållstillstånd för en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat ska prövas i sak även om utlänningen omfattas av ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut (MIG 2021:16). Vidare kan en utlänning som är undantagen kraven på visering eller har en giltig visering återvända till Sverige, trots att det finns ett verkställbart beslut om avvisning eller utvisning, och vistas här i tre månader.²⁸ Under den tiden kan en ansökan om uppehållstillstånd prövas i den ordinarie migrationsprocessen. Efter tre månader kan dock beslutet om avvisning eller utvisning verkställas på nytt och ansökan om uppehållstillstånd kan då enbart prövas enligt bestämmelserna om hinder mot verkställighet enligt 12 kap. 18–19 §§ utlänningslagen.²⁹

Om den nya ansökan avser uppehållstillstånd på annan grund än skyddsskäl ska ärendet hanteras enligt 12 kap. 18 § utlänningslagen.

Åberopar utlänningen skyddsskäl ska ärendet hanteras enligt 12 kap. 19 § tredje stycket utlänningslagen om det tidigare inte har skett någon prövning av skyddsskäl. Det ska då fattas beslut om inhibition enligt 12 kap. 19 § tredje stycket och ansökan ska sedan prövas. Även här ska biometri tas med stöd av 9 kap. 8 § 2 utlänningslagen. Ärendet ska fortsättningsvis handläggas som ett vanligt grundärende. Bestämmelserna i 5 kap. 1 b § utlänningslagen kan tillämpas om förutsättningar för detta finns. Den materiella prövningen omfattar dock enbart skyddsskäl.³⁰ Om prövningen resulterar i att uppehållstillstånd inte beviljas, ska det inte fattas något nytt avlägsnandebeslut eftersom utlänningen redan omfattas av ett sådant.

3.2.1 Avskrivning – och avvisnings/utvisningsbeslutet har vunnit laga kraft men utlänningen befinner sig inte i Sverige

Om avskrivnings- och avlägsnandebeslutet har vunnit laga kraft men utlänningen har rest ut från Sverige och på nytt ansöker om uppehållstillstånd ska ansökan hanteras som en ny ansökan och prövas i sak.³¹

²⁷ Notera att en utlänning i vissa fall kan beviljas uppehållstillstånd trots att han eller hon omfattas av ett lagakraftvunnet beslut om avvisning eller utvisning, se exempelvis RS/082/2021 Rättsligt ställningstagande om ansökningar om fortsatt uppehållstillstånd och i RS/005/2022 Rättsligt ställningstagande om ordningen för prövningen enligt 21 kap. utlänningslagen (2005:716).

²⁸ Under förutsättning att utlänningen har viseringsfria dagar eller dagar på viseringen kvar att förbruka.

²⁹ Läs mer i RS/018/2021 Rättsligt ställningstagande angående hur ansökan om uppehållstillstånd från EES-medborgare, medborgare i Schweiz eller person varaktigt bosatt i annan EU-stat, eller deras familjemedlemmar, ska hanteras när det finns lagakraftvunnet beslut om avvisning/utvisning.

³⁰ MIG 2013:26.

³¹ Notera att för det fall ansökan rör skyddsbehov så anger MIG 2020:3 att en flyktingsstatusförklaring inte kan beviljas för en utlänning som inte befinner sig i Sverige.

3.3 Tidigare beslut om avskrivning eller avslag har inte förenats med beslut om avvisning eller utvisning

I detta avsnitt redogörs för hur en ny ansökan om uppehållstillstånd ska hanteras om Migrationsverket inte förenade det tidigare beslutet om att avskriva ärendet om uppehållstillstånd med ett beslut om avvisning eller utvisning, till exempel då utlänningen inte befann sig i Sverige vid beslutstillfället.

3.3.1 Beslut om avskrivning eller avslag har inte vunnit laga kraft

Har beslutet om avskrivning eller avslag inte vunnit laga kraft måste Migrationsverket vara särskilt uppmärksam på om det av den nya ansökan framgår, eller uttryckligen anges, att utlänningen vill överklaga beslutet om avskrivning eller avslag.

Om det framgår att utlänningen vill överklaga det tidigare beslutet om avskrivning eller avslag av ansökan om uppehållstillstånd ska Migrationsverket hantera de inkomna handlingarna som ett överklagande och, efter en bedömning om det finns skäl att ompröva beslutet, överlämna handlingarna till migrationsdomstolen.

Om utlänningen däremot inte uttrycker sig i termen ”överklagande”, och det inte heller på annat sätt framgår att utlänningen vill överklaga beslutet i det tidigare ärendet ska Migrationsverket pröva den nya ansökan i sak.

3.3.2 Beslut om avskrivning eller avslag har vunnit laga kraft

Har beslutet om avskrivning eller avslag vunnit laga kraft ska den nya ansökan om uppehållstillstånd registreras och prövas i sak.

Har utlänningen rest in i Sverige ska en prövning först ske om ansökan kan prövas efter inresa enligt 5 kap. 18 § utlänningslagen eller motsvarande särreglering såsom exempelvis 5 b kap. 15 § utlänningslagen.